

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

RPO-643623-IX-9005/10/WK

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Warszawa, dnia 31. 05. 2010 r.

Pani
Ewa Kopacz
Minister Zdrowia

kwitowana Pani Minister

Do Rzecznika Praw Obywatelskich zwrócił się Naczelnik Ochotniczej Straży Pożarnej w Maszkienicach w kwestii nadmiernej ilości obowiązkowych badań lekarskich przewidzianych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie przeprowadzania okresowych bezpłatnych badań lekarskich członka ochotniczej straży pożarnej biorącego bezpośredni udział w działaniach ratowniczych (Dz.U. Nr 210, poz. 1627). Zdaniem wnioskodawcy, wykonanie tych badań może wiązać się z koniecznością uzyskania, przez członka ochotniczej straży pożarnej, wielokrotnych zwolnień od pracodawcy, a tym samym rodzić trudności w łączeniu obowiązków pracowniczych ze społeczną działalnością o charakterze użyteczności publicznej w zakresie ochrony przeciwpożarowej.

W trakcie analizy przepisów rozporządzenia przez Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich stwierdzono, iż przepisy tego aktu nie odpowiadają warunkom art. 92 ust. 1 Konstytucji RP. Określa on, że rozporządzenia są wydawane przez organy wskazane w Konstytucji, na podstawie szczegółowego upoważnienia zawartego w ustawie i w celu jej wykonania. Upoważnienie powinno określać organ właściwy

do wydania rozporządzenia i zakres spraw przekazanych do uregulowania w rozporządzeniu oraz wytyczne dotyczące treści aktu.

Z art. 28 ust. 6 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (tekst jedn. - Dz.U. z 2009 r. Nr 178, poz. 1380 z późn. zm.) wynika, że członek ochotniczej straży pożarnej biorący bezpośredni udział w działaniach ratowniczych ma prawo do okresowych bezpłatnych badań lekarskich. Z kolei ust. 7 niniejszego artykułu stanowi, że minister właściwy do spraw zdrowia w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określi w drodze rozporządzenia, tryb i sposób przeprowadzania oraz zakres badań, o których mowa w ust. 6, a także podmioty uprawnione do ich przeprowadzania, uwzględniając specyfikę działań ratowniczych, a także kwalifikacje podmiotów przeprowadzających badania lekarskie.

Wydane na podstawie art. 28 ust. 7 ustawy o ochronie przeciwpożarowej rozporządzenie w sprawie przeprowadzenia okresowych bezpłatnych badań lekarskich członka ochotniczej straży pożarnej biorącego bezpośredni udział w działaniach ratowniczych zawiera szereg przepisów, które budzą wątpliwości, co do zgodności z treścią upoważnienia ustawowego. W art. 28 ust. 6 ustawy jest mowa wyłącznie o prawie członka ochotniczej straży pożarnej biorącego bezpośredni udział w działaniach ratowniczych do okresowych bezpłatnych badań lekarskich. Tymczasem przepis § 3 przedmiotowego rozporządzenia nakłada obowiązek wykonania badań w każdym przypadku czasowej niezdolności z powodu choroby trwającej dłużej niż 30 dni, skutkującej niemożnością udziału w działaniach ratowniczych. Natomiast § 4 ust. 1 nakłada obowiązek przeprowadzania badań, nie rzadziej niż raz na 3 lata, na podstawie skierowania wydanego przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta)

właściwego ze względu na siedzibę ochotniczej straży pożarnej, zwanego dalej „podmiotem kierującym na badania”.

Pragnę zaznaczyć, iż co prawda w art. 92 ust. 1 Konstytucji nie ma zdefiniowanego pojęcia wytycznych, jednakże w świetle orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego pod tym pojęciem należy rozumieć wskazania dotyczące treści aktu normatywnego oraz wskazania co do kierunku merytorycznych rozwiązań, które mają znaleźć w nim wyraz. Wskazania zawarte w ustawie muszą dotyczyć materialnego kształtu regulacji, która ma być zawarta w rozporządzeniu. W opisywanym przypadku nastąpiło przekroczenie delegacji ustawowej w postaci regulacji w rozporządzeniu materii, co do której na poziomie ustawowym brak jest wyraźnych wskazówek.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekst jedn. - Dz.U. z 2001 r. Nr 14, poz.147), uprzejmie proszę Panią Minister o ustosunkowanie się do przedstawionego powyżej problemu.

z poważaniem

ZASTĘPCA
Rzecznika Praw Obywatelskich

Stanisław Trociuk